

Ale kommun (KF)

KF Verksamhetsplan med budget 2021 (Sverigedemokraterna)

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Visionen - Lätt att leva.....	4
3 Våra övergripande prioriteringar	5
4 Strategiska målsättningar	6
5 Personalpolitik.....	11
6 God ekonomisk hushållning	12
7 Ekonomisk översikt.....	13
8 Bilagor	20

1 Inledning

Utmaningar som vi står inför med bland annat befolkningsökning, kompetensförsörjning och ändrade behov ställer krav på prioriteringar, nytänkande, smarta lösningar och nya arbetssätt. Strukturen behöver stämma bättre ihop med kulturen och organisationens kompetens och förmågor måste tas tillvara. Genom att fokusera på färre mått och mål, kommer vi också kunna få genomslag av den politiska viljan och bättre kunna nå de politiska ambitionerna.

Visionen ska vara ledstjärna för att kunna göra rätt vägval i en organisation och verklighet i ständig rörelse. Världen är inte förutsägbar och prognoser får allt mindre betydelse. Färre fokusområden och tydligare mål ger sedan underlag för ökat engagemang

Övergripande fokus måste vara på den vi är till för, kundens behov, önskemål och upplevelse. Mandat att agera behöver ut till dem det berör; alla medarbetare som möter våra invånare, brukare och företagare.

Verksamhetsplanen följs aktivt upp genom verksamhetsdialog där prioriteringar tydliggörs och förmågor och engagemang tas tillvara. Vilket i sin tur stimulerar delaktighet och samverkan.

2 Visionen - Lätt att leva

I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Det centrala läget i Götaälvdalen med närhet till Göteborgs storstadspuls är en tillgång.

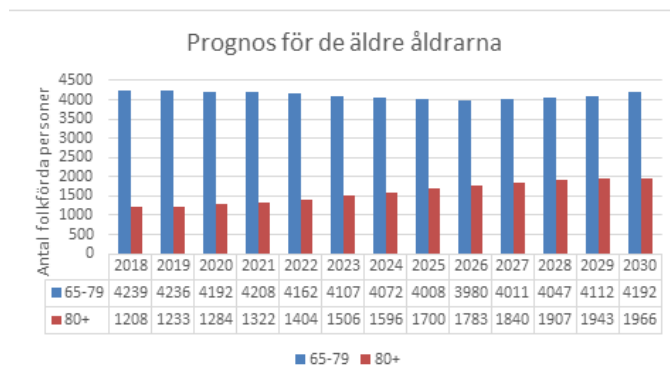
Visionen är Lätt att leva. Med detta menar vi att vi:

- antar utmaningar med lust och energi
- tillsammans ska förenkla och underlätta människors vardag
- förädlar våra tjänster och service
- värnar om den gemensamma livsmiljön och ger alebornas livskvalitet

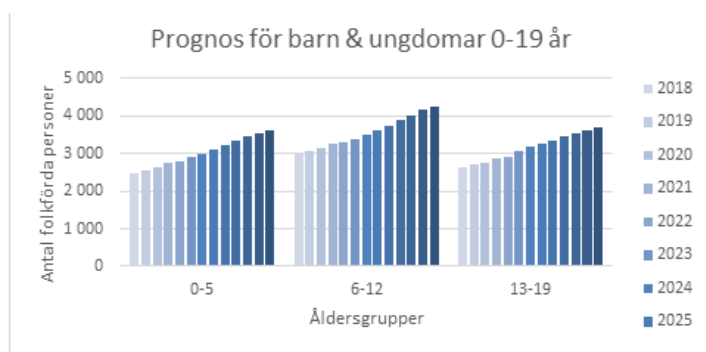
Med mod, samarbete och energi skapar vi en levande kommun för både invånare och företagare. Vi ger Aleborna livskvalitet och inspiration att förverkliga sina drömmar, här är det lätt att leva. Som hjälpmedel på resan mot år 2023 har politiken gjort denna verksamhetsplan som pekar ut vilka områden vi ska fokusera på och vad vi behöver göra. Den hjälper oss att arbeta i visionens riktning och säkerställer att vi gör rätt saker för Aleborna

3 Våra övergripande prioriteringar

Samhällsutmaningarna vi står inför som den demografiska utmaningen, befolkningsökning och kompetensförsörjning ställer krav på att vi har kunskap om samt förståelse och ansvar för helheten. Organisationen behöver arbeta med ständiga effektiviseringar och prioriteringar för att möjliggöra viktiga investeringar och skapa utrymme för att möta nya eller förändrade behov.

Diagrammet visar prognos för befolkningsutvecklingen i de äldre åldersgrupperna.

Diagrammet visar prognos för befolkningsutvecklingen i de yngre åldersgrupperna.

Organisatoriska utmaningar – En arbetsplats som präglas av delaktighet, inflytande och ansvar ger förutsättningar för en verksamhet som ständigt utvecklas och en stolthet över det arbete som dagligen sker. När vi har tillit och tilltro till varandra, till våra olika kompetenser och professioner samt arbetar med att ständigt utveckla verksamhet och uppdrag med och för Aleborna kommer vi att må bättre som medarbetare, bli en attraktivare arbetsplats och leverera ännu bättre service till Aleborna. Vi vill ha en modig organisation. Vi behöver förändra och utveckla strukturer och arbetssätt som möjliggör framgång.

Hållbarhet – Ale kommun behöver utvecklas som organisation och som plats för att långsiktigt hantera samhällsförändringar och stå robust ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Ale är en del av regionen, landet och världen och påverkas och påverkar.

4 Strategiska målsättningar

Kommunfullmäktige beslutar om prioriterade strategiska målsättningar gemensamma för hela organisationen. Vi har valt att presentera satsningarna uppdelat nämndvis. Det ska framgå tydligt vilka satsningar vi vill göra under året framförallt för verksamheten men även för kommunens invånare.

Nämnderna ska efter antagen budget bryta ner de gemensamma målsättningarna till målsättningar inom sitt ansvarsområde och eventuellt komplettera med uppdrag till förvaltningen/sektorn. Nämnden ansvarar för att uppdrag inom respektive område formuleras i respektive nämndplan.

Vårt viktigaste fokus ligger på skolan och omsorgen varför något besparingskrav inte drabbar dessa två nämnder. Kommunstyrelsen ska å andra sidan under året genomföra kraftiga besparingar där verksamheter som kommunen inte måste utföra ska minimeras eller tas bort i sin helhet.

4.1 Uppdrag till utbildningsnämnden

Skolan är på många sätt sig lik sedan en lång tid tillbaka. Vi ser en stor samhällsomvändning som kanske har snabbats upp av den pågående pandemin. Låt oss nyttja denna omvändning till något positivt. Vad är det som säger att elevernas uppgifter ska komma via en whiteboard? Nya sätt för förmedla och lära ut ska kunna prövas. Digitaliseringen ställer krav men ger också många möjligheter. Sätt att lära sig flera ämnen samtidigt kan prövas i större utsträckning än idag. Pedagogerna behöver för detta ges tid för kompetensutveckling.

Vi måste sträva framåt, mot en ny modern skola. Vi vill med en extra satsning till skolan möjliggöra för pedagogerna att kunna lära ut på nya sätt och med nya metoder. Vi vill ge eleverna en chans till ett vidare och bättre lärande som passar i tidsandan.

För att uppnå maximal trygghet för eleverna krävs nolltolerans mot kränkningar i skolorna. Fler vuxna med större befogenheter skulle bidra till att enklare kunna förebygga och öka medvetenheten runt kränkning och dess effekter. För att öka tryggheten och möjligheten till studiero så bör även särskilda stödklasser inrättas för elever i behov av extra stöd.

Ingen klass bör innehålla fler elever än vad läraren kan säkerställa en god undervisning. Nya skolor ska byggas och anpassas till mindre enheter för att skapa en trygg skolmiljö. Nya förskolor som byggs ska anpassas enligt skolverkets riktlinjer vilket får till följd att barngrupperna på sikt måste minskas.

Läxhjälpen ska bli mer individualiserad och utökad så att alla elever kan få den hjälp de behöver utifrån deras förutsättningar.

Svenska ska alltid vara samtalsspråk under lektionstid förutom lektioner där man studerar andra språk än Svenska.

Maten som serveras ska vara näringsrik, välsmakande och i högsta möjliga mån närproducerad. För att främja elevernas hälsa ska idrott och fysiska aktiviteter utökas och få ett mer kreativt innehåll så att allt fler elever kan uppleva motion och att röra på sig som något roligt och givande.

Ett tydligt fokus läggs på personalutveckling och arbetsmiljö under året. Vidareutbildning för barnskötare till förskolelärare ska fortsatt erbjudas några ur personalen för att skapa en karriärstege samtidigt som vi höjer nivån av antalet förskolelärare i Ale kommun. Detta gör också kommunen som arbetsgivare attraktiv.

Vi vill se fokus på svenska språket istället för modersmålsundervisning. Vi föreslår att Ale kommun ska bli en försökskommun med slopad modersmålsundervisning. Därför vill vi att kommunen tillskriver regeringen en begäran om att Ale ska få bli försökskommun för slopad modersmålsundervisning.

Dels handlar det om en kostnad för kommunens skattebetalare men framförallt så handlar det om signaler; vi vill se ett tydligt fokus på svenska språket för att underlätta anpassning till det svenska samhället.

4.1.1 Specifika uppdrag för nämnden

- Personaltätheten inom förskolan ska anpassas efter åldersgrupper och lokaler
- Ingen klass bör innehålla fler elever än vad läraren kan säkerställa en god undervisning
- Nya förskolor ska anpassas enligt skolverkets riktlinjer.
- Främja fysisk hälsa med fler varierande aktiviteter.
- Stödassistenter ska finnas som en hjälpande hand till lärarna.
- Stödklasser för elever med särskilda behov skall inrättas.
- Garantera en effektiv och individualiserad läxhjälp efter behov.
- Påbörja vidareutbildning för barnskötare till förskolelärare.
- Prioritera en långsiktig planering för permanenta barnomsorgs- och skollokaler.
- Ale ska ansöka om att bli en försökskommun med slopad modersmålsundervisning.

4.2 Servicenämnden

Fokus blir att bygga upp och ta kontroll över verksamheten och sätta fart i en behövlig effektivisering av dess verksamhet. Ett av sektorns viktigaste uppdrag blir att ta kontroll över lokalförsörjningen.

Maten som serveras i våra skolor och på våra äldreboenden ska vara näringsrik och välsmakande. Kommunen har under ett antal år haft ett ensidigt fokus på ekologiska matvaror, dock visar det sig inte vara hållbart vad gäller ekonomi och miljö. Vi byter nu detta fokus mot att istället fokusera mot närproducerade råvaror.

4.2.1 Specifika uppdrag för nämnden

- Ändra fokus ifrån ekologisk inriktning till närproducerad inriktning med beaktning av miljö och ekonomi.
- Stadfäst och tillämpa kommunens lokalförsörjningsplan.

4.3 Uppdrag till omsorgs- och arbetsmarknadsnämnden

I och med rådande situation och den pågående pandemin som vi ännu inte vet alla konsekvenser av så gör vi en kraftsamling inom nämndens område. Vi ser redan nu ökande behov inom omsorgens område varför vi kraftsamlar för att möta dessa behov. Extra avsatta medel ska gå till att säkra upp och hantera konsekvenserna av pandemin.

Parallellt med den pågående pandemin behöver nämnden aktivt arbeta med kompetensförsörjning såväl internt som externt. Det kan handla om utbildning för befintlig personal som modiga sätt att rekrytera nya medarbetare.

Vi ser med oro över bemanningsnivån inom kommunens olika omsorgsverksamheter. Personal tvingas till övertid och vikarier kallas in för att lösa verksamheternas dagliga arbete. Detta kan minimeras genom högre grundbemanning. De positiva fördelarna är många. Högre kontinuitet för de äldre, stabilare personalgrupp vilket så klart verkar positivt för minskad stress och i förlängningen en minskad sjukfrånvaro. En god arbetsmiljö ger också bättre underlag för att behålla personal och rekrytera ny personal. På sikt minskar även kostnaderna för kommunen. Vi ser detta som den absolut viktigaste satsningen under året. Ett fokus ska också läggas på att erbjuda utbildning för några vårdbiträden att utbilda sig till undersköterskor som ett led i att vara en attraktiv arbetsgivare.

I Ale kommun ska du kunna åldras med värdighet. Våra äldre ska medges en större valfrihet än idag när det

gäller till exempel boendeform, social samvaro och rehabilitering. Kvarboendepincipen ska inte vara ett kvarboendetvång. Nämnden ska förbereda för att erbjuda alla över 85 år en plats på särskilt boende. För att öka livskvaliteten hos våra äldre ska kommunen under året göra en extra satsning på matkvaliteten inom äldreboenden och hemtjänsten. En näringsrik kost är viktig för våra äldre för att förebygga ohälsa och motverka sjukdomar. För många äldre är måltiden en central punkt på dagen och det är därför betydelsefullt att måltiden upplevs som positiv.

Vid all nyanställning inom omsorgen ska stor vikt läggas vid att den sökande behärskar det svenska språket. Som vårdtagare i Ale ska du bli förstådd i kommunikationen med vårdpersonalen för att det ska kännas tryggt. Ett trygghetsfokus ska finnas där all personal innan anställning uppvisar utdrag ur belastningsregistret.

Som ett komplement till den ordinarie personalen ska ett nytt grepp testas för att stimulera de äldre. Satsningen kallas "aktiv tid" där två extra personal ges tid att åka runt till våra boenden för att på olika sätt aktivera våra äldre. Det kan handla om utflykter, mer omfattande aktiviteter än vad som görs idag för att främja gemenskapen och bryta isolering bland våra äldre. Nämnden ska under året undersöka närmre hur anhörigvården i kommunen kan göras bättre.

Nämnden ska under året inrätta en mötesplats. Det ska vara fritt att komma dit och öppet för alla. Syftet med mötesplatsen ska vara att förebygga och motverka social distansering, psykisk ohälsa och ensamhet.

4.3.1 Specifika uppdrag till nämnden

- En kraftigt förhöjd grundbemanning inom kommunens funktionshinderboende samt äldreboenden för att skapa en bättre arbetsmiljö.
- Antalet omsorgspersonal som besöker äldre ska hållas till ett minimum detta för att skapa trygghet hos de äldre.
- Kommunen ska erbjuda fler platser på korttidsboende eller på ett trygghetsboende
- Kommunen ska driva på för att flera trygghetsboenden byggs i Ale.
- Nämnden ska som ett försök prova initiativet "Aktiv tid".
- Nämnden ska förbereda för att kunna erbjuda alla över 85 år plats på särskilt boende.
- Under året ska en extra satsning göras på matkvaliteten inom vården.
- Fortsatt arbete med den politiskt beslutade äldreplanen.
- Inrätta en mötesplats för alla.
- Prioritera kompetensutveckling för all personal.
- Testa modiga sätt att rekrytera ny personal.
- All nyanställd personal ska behärska det svenska språket.
- All personal uppvisar ett utdrag ur belastningsregistret.

4.4 Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden

Näringslivet är motorn i tillväxten och där småföretagarna står för en betydande del. Extra fokus ska ligga på att ge stöd och underlätta för de småföretagare som bor och verkar i kommunen. Samma villkor ska gälla i hela kommunen. Det är därför av största vikt att kommunikationen och servicen på landsbygden fortsätter att utvecklas med bland annat fortsatta bredbandsinvesteringar och en god kollektivtrafik.

Kommunen ska fortsätta arbeta med en kortad ledtid genom detaljplaneprocessen. Kommunen ska erbjuda verksamhetsmark med goda kommunikationsmöjligheter, mark i olika stadier ska finnas att tillgå för intressenter. Fokus ska ligga på att marknadsföra gamla Tudor-området för att få dit fler företagsetableringar. Ett strukturarbete ska genomföras kring älven för att göra älven mer tillgänglig och attraktiv som besöksmål.

Vi vill se en sund tillväxttakt, där såväl befolkningstillväxt som samhällsservice utvecklas i gemensam takt med den grund för småskalighet vi värdesätter. Detaljplaneringen ska anpassas till en sund tillväxt. Ledordet i all detaljplanering ska genomsyras av småskalighet och närhet. En blandning av olika boendeformer ska

eftersträvas vid nybyggnation i våra tätorter. Samtidigt ska styckebyggnation i naturnära lägen medges utifrån efterfrågan.

Under året ska VA-frågor ges en högre prioritet för att förbereda samhället för framtida utmaningar. Avlopp i god kondition är viktiga för att inte skapa oförutsedda händelser. Nya smarta lösningar för dagvattenhantering ska prövas i form av naturliga utjämningsmagasin. Dricksvattnet i Göteborgsregionen kommer till stor del ifrån Göta Älv. Detta beroende behöver ses över för vår kommun och där behöver vi medverka i att skapa möjligheter för en reservvattentäkt.

4.4.1 Specifika uppdrag för nämnden

- Ta fram tydligare riktlinjer för byggnation på landsbygden.
- Kommunen ska ha en sund befolkningstillväxt.
- Fokus ska ligga på att stödja småföretagare.
- Kommunen ska stödja fortsatt bredbandsutbyggnad i hela kommunen.
- Ett fortsatt arbete med en kortad ledtid för detaljplaneprocessen.
- Småskalighet och närhet ska genomsyra detaljplaneringen i kommunen
- VA-frågor och dricksvattenfrågan ska prioriteras under kommande år.
- Säkerställa drägliga arbetsvillkor för personalen på Sörmossen
- Arbetet med ett snyggt, rent samhälle ska fortsätta. Klotter ska omedelbart saneras.

4.5 Uppdrag till nämnden för kultur och fritid

Vi eftersträvar en levande och stimulerande fritid för våra invånare. Ett strukturarbete med sektor samhällsbyggnad ska genomföras på älv-sidan. Syftet ska vara att tillgängliggöra älven, skapa mötesplatser för nöje och rekreation.

Uppdrag ges om att se över möjligheten att tillgängliggöra biblioteket i Nödinge under en större del av dygnet.

Kommunen ska främja folkhälsan och därför ska fler näridrottsplatser byggas för att möjliggöra daglig motion. Parallellt undersöks möjligheten att bygga aktivitetsparker med en större bredd för fler där till exempel utegym kan ingå.

Befintliga motionsslingor ska hålla en hög och god standard och där trygghetsaspekten ska ses över. Cykelleder och gångbanor mellan skolor och bostadsområden ska särskilt prioriteras för att få fler i rörelse.

Avsatta investeringsmedel satsas på att synliggöra kommunens orters historia genom lämplig offentlig utsmyckning.

4.5.1 Specifika uppdrag till nämnden

- Tillgängligheten ses över för biblioteken.
- Främja kommunens verksamhet inom kulturskolan.
- Lokaler för äldre ska återetableras.
- Nattvandrarerna behöver ges bättre förutsättningar att bedriva sin verksamhet.

4.6 Uppdrag till kommunstyrelsen

Många organisationer, även Ale kommun, är bra på att dokumentera och skriva rapporter, policys m.m. vilket i många fall är bra och nödvändigt men risken finns att det blir dokument som är omfattande och svår genom-

trängliga där få läser eller har kunskap om innehållet. Det är dessutom väldigt tidskrävande. Vi tror vi behöver fokusera mer på att mötas och ha dialog kring nödvändiga frågor och utmaningar. Vi är övertygande om att det är i själva mötet som det händer eller där vi många gånger hittar lösningar för att komma framåt i en fråga.

Kommunen ska fortsätta att växa men i en hanterbar takt där vi hinner med att bygga ut välfärdens kärna efter behov och där vi fattar kloka och genomtänkta beslut i nya detaljplaner som utvecklar tätorterna i rätt riktning. Med en sund befolkningstillväxt är det mer rimligt att kunna tillgodose kommande krav. Kommunen behöver på sikt bättre kunna styra tillväxten i kommunen. Uppdrag ges till förvaltningen om att se över lämpliga styrmedel och mekanismer för tillväxt.

Näringsliv

Näringslivet är motorn i tillväxten och där småföretagarna står för en betydande del. Extra fokus ska ligga på att ge stöd och underlätta för de småföretagare som bor och verkar i kommunen. Arbetet med att förbättra näringslivsklimatet ska fortgå i samråd med näringslivet. Näringslivsenheten spelar där en mycket viktig roll. Enheten ska fortsätta med ett aktivt uppsökande arbete för att skapa goda kontakter med kommunens företag och på så vis kunna fånga upp behov, synpunkter och frågeställningar. I Ale ska samma villkor gälla oavsett var i kommunen företaget är etablerat. Det är därför av största vikt att kommunikationen och servicen på landsbygden fortsätter att utvecklas med bland annat bredbandsanslutningar och en god kollektivtrafik. Ett särskilt uppdrag ska ges i syfte att säkerställa att inga luckor uppstår i bredbandsnätet ex. mellan tätortsnätet och landsbygdsnätet.

Effektivisering

Den kostsamma och tillväxtfientliga energi- och klimatplanen ska avslutas på de områden som driver onödig kostnad för kommunen och där miljönyttan är försumbar. Utvecklingsavdelningen rationaliseras bort där flertalet tjänster försvinner och en del läggs över på nämnderna. Kommunen har under flertalet år tillåtit en alltför lam inställning till upphandlade inköpsavtal. Anskaffning ska skötas av utsedd ansvarig på respektive enhet. Våra inköpsavtal ska följas och respekteras, attest och inköpsrutin ska få fokus i syfte att skapa mer värde för kommunens invånare. Ambitionsnivån för egenproducerad digital produktion ska dras ned och avslutas. I övrigt ska all icke nödvändig verksamhet genomlysas kritiskt och rationaliseras bort i de fall kommunen klarar sig utan verksamheten.

Trygghet

Den upplevda tryggheten i kommunen har fått ett alltför sargat rykte. Tryggheten kring pendelstationerna ska skyndsamt stärkas upp med alla till buds stående medel. Trygghetsarbete ska få ett större fokus där vi vågar pröva nya metoder och verktyg för att öka den upplevda tryggheten. En ökad närvaro av vuxna och engagerade i våra samhällen är en nyckel till framgång i trygghetsarbetet. Kameraövervakning ska prövas på utsatta ställen. Nattvandrarerna i kommunen ska ges bättre möjligheter att vara delaktiga i det preventiva trygghetsarbetet.

Det fokuseras mycket på hur politiker och tjänstemän ska kommunicera och vad som ska kommuniceras. Vi vill hellre fokusera på att bygga upp en genuin vilja att lyssna på vad folket faktiskt har att säga.

4.6.1 Specifika uppdrag för nämnden

- Kommunen ska ha en sund befolkningstillväxt kring 1% där utbyggnaden av samhällsservicen byggs ut i samma takt.
- Fokus ska ligga på att stödja småföretagare.
- Inköpsfunktionen ska få ett viktigare fokus bundna avtal respekteras, inköpsrättigheterna ska ses över.
- Utvecklingsavdelningen avvecklas och utvecklingsresurserna läggs ut på nämnderna.
- Kommunikationsavdelningen ska dra ned ambitionen. Digital produktion avslutas i egen regi.
- Aktivt stödja arbetet med bredbandsutbyggnad i hela kommunen.
- Arbetet med att rekrytera nya företagsetableringar ska intensifieras.

- Ett trygghetsfokus ska prioriteras under året med bland annat kameraövervakning och stöd till våra nattvandrare.
- Den kostsamma energi- och klimatstrategin ska avslutas.
- Arbetet med ett nytt kommunhus ska avbrytas och skjuts på framtiden.
- Generellt besparingskrav inom sektor KS genomförs 2021.
- En mer restriktiv hållning till beviljande av resor utanför kommunen ska införas.
- Förtroendemannaverksamheten ska genomföra besparingar genom sänkta partistöd och borttag av politiskt sakkunnig.
- Fortsätta samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis och fritid, (SSPF) och arbetet med tidiga samordnade insatser (TSI).
- Skapa en kreativ arena kring ortsutvecklingsmötena
- Minska antalet skrivna rapporter från alla chefer som idag sker månadsvis till att ske vid tre tillfällen per år.
- Avsluta Ale 360 projektet och ej införliva i linjeorganisationen.

4.7 Personalpolitik

Arbetsglädje och delaktighet är viktiga pusselbitar i det strukturerade arbetsmiljöarbetet. Att visa uppskattning och uppmuntra medarbetare att växa i sin roll är viktigt för att medarbetaren ska kunna känna glädje. Det handlar också om att ge tid åt och involvera medarbetarna i att förnya och förbättra verksamheten.

Som anställd i Ale kommun ska man kunna leva på sin lön och känna trygghet i sin anställning. Kommunen har nu under några år fokuserat på rätten till heltid. Vi tror att de som vill också nu har gått över till heltid. En del väljer också att arbeta deltid av olika anledningar. Den valfriheten ska fortsätta att finnas. Ett fortsatt målriktat arbete ska fortlöpa med att införa arbetskläder inom de områden som har behov och fortfarande inte har detta.

Kompetensutveckling är nyckeln till framtidens arbetskraft. Utan kompetensutveckling stannar framtidens försörjning av kompetenta medarbetare. Kompetensutveckling och utbildning för våra ledare inom kommunen ska prioriteras under året. Skolan och omsorgen är våra högst prioriterade verksamheter. Det är därför särskilt viktigt att fokuserat fortsätta satsa på karriärutveckling för elevassistenter, lärare, barnskötare, undersköterskor och vårdbiträden.

Kommunen ska ta fram en långsiktig strategi för hur personaltäthet ska öka för relevanta personalgrupper. Målet ska vara att nå snittet för riket avseende personaltäthet inom förskola och fritidshem.

Utbildningsverksamheterna står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Vi behöver kraftfulla strategier för att behålla, rekrytera och utveckla chefer och medarbetare men även nya arbetsorganisationer och yrkesroller.

4.7.1 Specifika uppdrag

- System för personalkläder ska finnas där behov föreligger.
- Användningen av timanställda ska succesivt minska till förmån för tillsvidareanställda.
- Se över möjligheten att erbjuda ett mer omfattande friskvårdspaket för personalen.
- Erbjud kompetensutveckling för att kunna bli en bra ledare och därmed förbereda för internrekrytering av ledare.
- Konsulttjänster ska i möjligaste mån minimeras.
- Ta fram en strategi för hur personaltäthet ska öka.
- Kompetensutveckling ska erbjudas de medarbetare som känner behov av fortbildning.
- Ta fram kraftfulla kompetensförsörjningsstrategier.

5 God ekonomisk hushållning

I kommunallagen finns ett regelverk för hur kommuner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där beskrivs bland annat att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

God ekonomisk hushållning förutsätter inte bara att den löpande verksamheten under året kan finansieras med intäkter. För att inte behöva göra besparingar i verksamheten enskilda år, då intäkterna (skatteintäkter och statsbidrag) plötsligt viker eller då oförutsedda kostnadsökningar uppstår, krävs att kommunen har en buffert i sin ekonomi. För Ale kommun innebär god ekonomisk hushållning dessutom att verksamheten bedrivs effektivt, det vill säga den kommunala servicen ska infria kommuninnevånarnas behov och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

För att nå en god ekonomisk hushållning krävs ett metodiskt arbete efter att mål och ekonomiska ramar har fastställts av fullmäktige och att kommunen har förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året.

Kommunens ekonomi måste vara i balans och långsiktigt hållbar. För att kommunen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat är det av största betydelse att respektive nämnd klarar sitt uppdrag och samtidigt har sin ekonomi i balans genom en god budgetföljsamhet. Det ekonomiska resultatet är också beroende av att investeringsvolymen hålls på en rimlig nivå. Hur kommunens nettoinvesteringar ska finansieras finns angivet i de finansiella målen som är antagna av kommunfullmäktige. En ökande nettolåneskuld innebär ett successivt försämrat resultat för kommunen, och ställer krav på politisk prioritering vad gäller behov av och önskemål om kommunala investeringar.

I kommunallagen finns en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Ale kommun har reserverat 100 mkr av Eget Kapital i RUR.

Finansiella mål

Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner; att hushålla i tiden och över tiden. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt. Om en kommun under ett år eller flera år förbrukar mer pengar än den får in innebär det att det blir kommande år, eller kommande generationer, som måste betala för denna överkonsumtion.

Kommunfullmäktige antog 2019-01-28 riktlinjer för God ekonomisk hushållning och finansiella mål enligt nedan:

- Nettokostnadsandelen skall vara högst 96 %.
- Nämnderna skall ha en ekonomi som klarar förändring dvs inte bundit upp hela budgeten. Uttryckas som att minst en procent av nämndramen skall ligga som "buffert/reserv" alternativt en procent av omsättningen, för de verksamheter som ej är skattefinansierad eller interndeberar ut sina kostnader.
- Självfinansieringsgrad av investeringar ska i genomsnitt under en rullande åttaårsperiod med 2016 som startår uppgå till minst 70 procent.
- Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen skall öka med en procent årligen på lång sikt.
- Soliditeten exklusive ansvarsförbindelsen skall på lång sikt öka. Kommunens soliditet skall vara positiv och inte minska fler än två år i rad.

Under rådande situation tillåts att avvika ifrån de antagna finansiella målen.

6 Ekonomisk översikt

Finansiella jämförelsetal	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Resultat (Mkr)	40,1	95,0	76,0	60,2	82,0	85,0	91,0
Nettokostnadsandel (%)	97,7%	94,9%	96,0%	97,0%	96,0%	96,0%	95,9%
Nettokostnad (Mkr)	1 694,5	1 748,8	1 826,3	1 910,6	1 946,1	2 005,5	2 065,2
Nettokostnad per invånare (kr)	54 791	55 691	56 918	59 371	59 703	60 475	61 098
-"- Procentuell ökning (%)	2,6%	1,6%	2,4%	4,3%	0,6%	1,3%	1,0%
Anläggningstillgångar per invånare (kr)	49 715	54 907	65 879	68 371	78 504	94 760	102 624
Extern låneskuld (Mkr)	367,1	420,3	760,6	760,1	1 067,0	1 584,4	1 829,3
Låneskuld per invånare (kr)	11 870	13 384	23 703	23 621	32 733	47 779	54 117
Låneskuld per invånare (inkl. borgen och pensionsskuld) (kr)	47 057	48 704	61 130	60 518	69 257	83 787	89 769
Soliditet (exkl. ansvarsförbindelse, %)	50,4%	50,8%	45,2%	46,6%	43,1%	38,1%	37,1%
Soliditet (inkl. ansvarsförbindelse, %)	20,3%	24,3%	23,0%	26,3%	26,1%	24,5%	25,1%
Avskrivningar	97,1	98,6	116,6	127,2	138,5	151,3	177,6
Avskrivningar + resultat	137,2	193,6	192,6	187,4	220,5	236,3	269
Självfinansieringsgrad	76%	66%	53%	56%	44%	32%	53%
Självfinansieringsgrad perioder (exkl taxa)	53%	51%	53%	55%	52%	50%	50%
Invånare (antal)	30 926	31 402	32 087	32 181	32 597	33 162	33 802

6.1 Skatteintäkter och statsbidrag för Ale 2021

Beräkningen av kommunalskatten och de generella statsbidragen innebär 69 Mkr i ökad skatteprognos mellan budget 2020 och 2021. Av detta utgörs 12 mkr av egen befolkningsprognos samt 6 av eftersläpningersättning.

Eftersläpningersättningen baseras på två kriterier. Dels ska antalet invånare öka i genomsnitt med minst 1,2 procent per år under en fyraårsperiod med utgångspunkt sex år innan aktuellt budgetår. Utöver detta ska befolkningen vuxit med 1,2 procent året innan det aktuella budgetåret. När båda dess kriterier är uppfylla ersätts kommunen med de intäkter som det överskjutande antalet invånare skulle ha genererat i form av skatteintäkter och utjämningsbidrag. För 2021 så uppfyller kommunen troligen kraven, därför används 100 procent av summan i prognosen.

6.2 Oförändrad skattesats

Verksamhetsplanen 2021–2024 bygger på en oförändrad skattesats på 21:87 kr.

6.3 Skatteprognos för Ale kommun

Ale kommuns skatteprognos för åren 2020–2024 framgår i tabellen nedan som baseras på SKL:s prognos enligt cirkulär 20:32 (2020-08-24). Kommunen står inför en befolkningstillväxt framöver och har därför valt att simulera skatteintäkterna med kommunens egen befolkningsprognos. Detta innebär både ökad kommunalskatt och generellt statsbidrag samt att kommunen får del av eftersläpningersättningen eftersom kommunens befolkning förväntas öka med mer än 1,2 procent per år.

Kommunalskatt och generella statsbidrag (mkr)	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024
Kommunalskatt	1 541,3	1 598,6	1 605,3	1 665,0	1 732,1	1 784,7
* Preliminär kommunalskatt	1 541,3	1 554,5	1 584,1	1 654,5	1 732,1	1 784,7
* Avräkning 2019		-6,6				
* Avräkning 2020		-11,5				
Extra tillskott 2020–2022		62,2	21,2	10,5		
Utjämningsbidrag	246,4	233,0	239,4	251,2	263,2	296,3
*Inkomstutjämningsbidrag	246,6	243,6	238,0	245,6	254,0	272,9
*Kostnadsutjämningsbidrag	-0,2	-10,6	1,4	5,6	9,2	23,4
Regleringsbidrag/avgift	34,4	32,0	69,2	63,9	55,8	49,9
Införandeavgift		13,9	0,3	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämningsbidrag	3,8	1,4	5,3	5,3	5,4	5,5
Kommunal fastighetsavgift	58,3	58,5	60,9	60,9	60,9	60,9
Välfärdsmiljarderna (Flyktingvariabeln)	4,6	4,6				
Varav egen befolkningsprognos	14		12	30	45	71
Varav eftersläpningsersättning	8		6	0	1	9
TOTALT	1 911,3	1 942,0	1 980,2	2 046,4	2 117,3	2 197,3
Årlig förändring av prognos			38,2	66,1	71,0	80,0
Förändring budget/prognos		30,7	68,9			

6.4 Resultaträkning

Resultatposter (mkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024
Verksamhetens nettokostnader (Ram)	-1 650,2	-1 848,9	-1 931,9	-1 970,0	-2 030,5	-2 095,0
Avskrivningar	-98,6	-116,6	-127,2	-138,5	-151,3	-177,6
avgår kapitalkostnader	0,0	139,2	148,5	162,4	176,3	207,4
Återbäring AFA-försäkring	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettokostnad	-1 748,8	-1 826,3	-1 910,6	-1 946,1	-2 005,5	-2 065,2
Skatteintäkter/Generella statsbidrag	1 851,0	1 911,3	1 980,2	2 046,4	2 117,3	2 197,3
Finansiella intäkter	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Finansiella kostnader	-10,4	-12,0	-12,4	-21,2	-29,9	-44,1
Avgår resultat för affärsverksamheten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	95,0	76,0	60,2	82,0	85,0	91,0
Nettokostnadsandel	94,9%	96,0%	97,0%	96,0%	96,0%	95,9%

6.5 Balansräkning och kassaflödesanalys

Balansräkning

Balansposter (mkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024
Tillgångar						
Materiella Anläggningstillgångar	1 676,6	2 061,2	2 152,6	2 511,4	3 094,8	3 421,3
Finansiella Anläggningstillgångar	47,6	52,7	47,6	47,6	47,6	47,6
Summa anläggningstillgångar	1 724,2	2 113,9	2 200,2	2 559,0	3 142,4	3 468,9
Exploateringsfastigheter	29,3	33,7	22,2	52,3	71,3	80,7
Övriga kortfristiga fordringar	102,6	133,6	102,6	102,6	102,6	102,6
Likvida medel	153,5	110,0	160,6	160,6	160,6	160,6
Summa omsättningstillgångar	285,4	277,3	285,4	315,5	334,5	343,9
Summa tillgångar	2 009,6	2 391,2	2 485,6	2 874,5	3 476,9	3 812,8
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital*	1 021,3	1 080,3	1 157,5	1 239,5	1 324,5	1 415,5
Därav årets resultat	95,0	76,0	60,2	82,0	85,0	91,0
Därav resultatutjämningsreserv	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Avsättningar	186,6	187,7	186,6	186,6	186,6	186,6
Långfristiga skulder	420,3	760,6	760,1	1 067,0	1 584,4	1 829,3
Kortfristiga skulder	381,4	362,6	381,4	381,4	381,4	381,4
Summa eget kapital och skulder	2 009,6	2 391,1	2 485,6	2 874,5	3 476,9	3 812,8
Soliditet	50,8%	45,2%	46,6%	43,1%	38,1%	37,1%

Kassaflödesanalys

Finansieringsposter (mkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	95,0	76,0	60,2	82,0	85,0	91,0
Just för av -och nedskrivning	98,6	116,6	127,2	138,5	151,3	177,6
Just för gjorda avsättningar	18,7	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Just för reavinst-/förlust	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Just för ej likvärdiga påverkande poster	-3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	214,0	206,6	187,4	220,5	236,3	268,6
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	17,7	-14,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning förråd/lager/pågående arbete	9,8	1,2	7,1	-30,1	-19,0	-9,4
Ökning/minskning kortfristiga skulder	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	245,5	193,6	194,5	190,4	217,3	259,2
Investeringsverksamheten						
Investering i materiella / immateriella anläggningstillgångar	-294,0	-345,8	-335,6	-497,3	-734,8	-504,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Minskning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-291,4	-345,8	-335,6	-497,3	-734,8	-504,1
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån	80,0	152,2	148,2	306,8	517,5	244,8
Amortering av skuld	-30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av långfristiga skulder	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansverksamheten	54,1	152,2	148,2	306,8	517,5	244,8
Årets kassaflöde	8,2	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	146,1	110,0	153,5	160,6	160,6	160,6
Likvida medel vid årets slut	153,5	110,0	160,6	160,6	160,6	160,6
Förändring likvida medel	7,4	0,0	7,1	0,0	0,0	0,0

6.6 Kommunbidrag till nämnderna

I de kommunbidrag som varje nämnd får till sitt förfogande har de specialdestinerade statsbidragen och de olika taxorna och avgifterna redan räknats de berörda nämnderna till godo. Grunden för kommunbidragen är kommunalskatten och den kommunalekonomiska utjämningen.

Nämnderna har kompenserats utifrån de uppdragsförändringar som sker mellan åren förenat med befolkningsförändringar. Ersättningen baseras på bokslutet 2019 som divideras med antalet invånare per verksamhetsområde. Ale kommuns egen befolkningsprognos används därefter för att räkna fram ersättningen för det förändrade uppdraget inför kommande budgetår där 80 procent av befolkningsförändringen räknas upp. Äldreomsorgen grupperas i intervaller där ersättningen dubblas vart femte år. Slutligen justeras nämndernas ramar utifrån resultatet 2019 och indexuppräknings i form av löner och övrig inflation.

Kommunbidrag (mkr)	Budget 2020	Förändring	SN Kommunbidrag	Budget 2021
Utbildningsnämnd	908,21	43,83	-63,31	888,73
Kultur och fritidsnämnd	84,05	-1,99	-1,17	80,89
Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnd	588,19	41,06	-7,78	621,48
Samhällsbyggnadsnämnd	64,29	-0,27	-0,07	63,95
Kommunstyrelsen	112,92	-7,90	-0,15	104,87
BORF (Räddningsförbund)	31,09	2,20	0,00	33,29
Förtroendevalda	14,80	-0,68	0,00	14,12
Överförmyndarnämnd	2,76	0,41	0,00	3,16
Revision	1,20	0,02	0,00	1,22
Valnämnd	0,00	0,00	0,00	0,00
Jävsnämnd	0,00	0,00	0,00	0,00
Pensionskostnader och pensionsreserv	29,00	0,00	0,00	29,00
Lönereserv	0,00	6,47	0,00	6,47
Servicekommunbidrag	18,90	0,05	72,58	91,53
Servicekommunbidrag köp/sälj	-6,49	-0,20	-0,11	-6,81
Totalt	1 848,90	83,00	0,00	1 931,90

Statliga medel för äldreomsorgssatsning samt äldreomsorgslyftet

I ramarna för 2021 ingår inte de aviserade medlen för äldreomsorgssatsningen som för Ale kommuns del innebär ett tillskott på 10,7 mkr. Det är i nuläget inte klarlagt från statligt håll hur kommunen kommer att få dessa medel sig tillgodoräknade. De signaler som aviserats från SKR (Sveriges Kommuner & Regioner) är att dessa medel inte kommer att vara förenade med några särskilda motkrav mer än att de ska gå till äldreomsorgen. Utifrån det scenariot så kan ramen för Omsorg- och arbetsmarknad komma att utökas med ytterligare 10,7 mkr. När det gäller äldreomsorgslyftet, där Ale kommun blivit tilldelade cirka 7,8 mkr, kommer dessa däremot att vara hårt reglerade och rekvireras utifrån uppsatta kriterier.

Kommunbidrag till Servicenämnden

I budgetramarna för 2021 är Servicenämnden tilldelad kommunbidrag för måltidsverksamheten samt Servicesektorns övergripande verksamheter. Fram till 2020 så har dessa kostnader interndeberats till berörda nämnder. Reglering har skett genom att kommunbidrag minskat för respektive nämnd utifrån hur mycket de hade blivit debiterade för dessa tjänster 2021 om köp/sälj för dessa delar fortsatt vara kvar. Denna förändring är ett nollsummespel dvs att det som är reglerat i minskad ram för respektive nämnd och tilldelat Servicenämnden är lika med den kostnad som nämnderna i annat fall skulle blivit interndeberade.

Servicekommunbidragets ram på -6,81 mkr

Servicekommunbidraget har en ram på -6,81 mkr för den verksamhet som är köp/sälj, dvs de tar betalt för sina tjänster av de som nyttjar dem. En minusram i detta fall innebär att de ska ha intäkter som överstiger deras kostnader med 6,81 mkr vid årets slut.

6.7 Övriga ekonomiska förutsättningar

- Principen är att 80 % av det ökade uppdraget räknas upp årligen.
- Vid fördelningen av budgetramarna har utgångspunkten varit de olika verksamheternas ramar 2020-10-01.
- Kommunbidrag för löneökningar finns budgeterade under varje nämnd och det är upp till varje nämnd att hantera detta
- Nämndernas ramar har inflationsuppräknats med 2,0 procent.
- Personalomkostnadsåslaget är räknat på 40,15 procent.
- Vid beräkning av kapitalkostnader har en internränta på 1,25 procent använts.
- De politiska satsningar som berör nämnderna framgår av verksamhetsplanens avsnitt 4 och 5 och ingår i nämndernas ramar.

6.8 Taxor och avgifter

Genomgång ska ske av samtliga taxor och avgifter som tillämpas. Nämndernas ambitioner när det gäller avgiftsfinansiering ska klargöras. Beslut om taxor sker på kommunfullmäktiges möte i oktober där så är nödvändigt.

De affärsdrivande verksamheterna inom samhällsbyggnadsnämnden utgör särskilda balansräkningsenheter som tillgodoräknas och belastas sitt resultat genom reglering mot resultatutjämningsfonder. Beslut om resultatdisposition tas i respektive bokslut.

Enheterna svarar för sina anläggningstillgångar och sitt rörelsekapital. För förvärv av anläggningar fordras medgivande av kommunfullmäktige.

Taxenivåerna beslutas av kommunfullmäktige. Enheterna ska långsiktigt ha full kostnadstäckning inklusive kapitalkostnader och administrationsersättning. Därvid ska eventuella framtida återställningskostnader eller stora underhållsbehov beaktas. I budgeten angivna totala investeringsramar för enheterna disponeras av nämnd.

6.9 VA-verksamheten

För att skapa en långsiktigt hållbar VA-försörjning sker arbete kontinuerligt i enlighet med kommunens VA-plan.

Resultaträkning

Resultaträkning (Tkr)	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	54 220	59 524	64 000
Verksamhetens kostnader	-46 603	-50 874	-55 510
Avskrivningar	-6 607	-7 700	-7 540
Verksamhetens nettokostnader	1 010	950	950
Finansiella intäkter	68	50	50
Finansiella kostnader	-1 078	-1 000	-1 000
Årets resultat	0	0	0

Balansräkning

Balansräkning (Tkr)	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	184 139	207 397	240 857
Omsättningstillgångar	7 777	8 000	8 500
Summa tillgångar	191 916	215 397	249 357
Eget kapital	0	0	0
Därav årets resultat	0	0	0
Investeringsfond	20 702	20 618	20 534
Långfristiga skulder	160 858	184 279	217 823
Kortfristiga skulder	10 356	10 500	11 000
Summa skulder och eget kapital	191 916	215 397	249 357

6.10 Renhållningsverksamheten

Renhållningsverksamheten drivs enligt planerna och arbete med handlingsplan inför den regionala avfallsplanen tillsammans med GR pågår kontinuerligt.

Resultaträkning

Resultaträkning (Tkr)	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021
Verksamhetens intäkter	37 145	38 163	39 200
Verksamhetens kostnader	-35 812	-36 963	-37 880
Avskrivningar	-1 316	-1 200	-1 320
Verksamhetens nettokostnader	17	0	0
Finansiella intäkter	25	30	30
Finansiella kostnader	-42	-30	-30
Årets resultat	0	0	0

Balansräkning

Balansräkning (Tkr)	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	6 331	5 931	7 211
Omsättningstillgångar	2 606	2 700	2 800
Summa tillgångar	8 937	8 631	10 011
Eget kapital	0	0	0
Därav årets resultat	0	0	0
Investeringsfond	0	0	0
Långfristiga skulder	2 739	2 331	3 611
Kortfristiga skulder	6 198	6 300	6 400
Summa skulder och eget kapital	8 937	8 631	10 011

7 Bilagor

7.1 Investeringsplan 2021–2024

Nämnd:(Belopp i tkr)	2021	2022	2023	2024
Investering				
Kommunstyrelsen	4 500	1 500	1 000	1 000
Service nämnd	169 500	320 700	564 900	344 100
<i>varav Ny/ombyggnation utbildningslokaler</i>	55 500	224 500	448 000	300 200
<i>varav Ny/ombyggnation omsorgslokaler</i>	49 400	46 500	62 050	0
Utbildningsnämnd	12 000	6 000	38 000	58 000
Kultur- och fritidsnämnd	1 500	3 000	3 500	3 500
Omsorgs- och arbetsmarknadsnämnd	4 550	3 950	3 200	2 000
Samhällsbyggnadsnämnd (exkl VA och Avfall)	89 950	63 900	65 050	66 050
Samhällsbyggnadsnämnd VA och Avfall	53 600	98 200	59 100	29 400
Totalt	335 600	497 250	734 750	504 050

Tabellen innehåller beslutad flytt av verksamheterna IT och MEX från Kommunstyrelsen till Service nämnd respektive Samhällsbyggnadsnämnd. Investeringsbudgeten är minskad med 90 mkr mot den som KF fastslagit för 2021–2024 genom att investeringsbeloppet för parkeringshus är bortplockat med 45 mkr för respektive år 2022 och 2023.

7.2 Exploateringsplan 2021–2024

Mkr	2020	2021	2022	2023	2024
Kostnader					
Kronogården	3	3	1		
Nödinge centrum	1	1	30	30	30
Nödinge Bobollplan mm		1	1	10	10
Älvängens centrum	1	1	15	20	20
Gustavas plats		1			
Kärrvägen	2				
Osbacken		3			
Äskekärr		5			
Svenstorps handelsområde	2	1			
Skepplanda verksamhetsområde	3				
Summa	12	16	47	60	60
Intäkter					
Kronogården		4			
Nödinge centrum				15	20
Älvängens centrum				15	20
Gustavas plats	1	4	3		
Kärrvägen	2	2			
Osbacken			1	1	1
Äskekärr			5	5	5
Svenstorps handelsområde		3	2	2	
Skepplanda verksamhetsområde	1	2	2	1	
Summa	4	15	13	39	46
Netto	-8	-1	-34	-21	-14

